

ΣΧΕΣΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΟΣ ΝΕΟΓΕΝΝΗΤΩΝ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΣΑΥΡΩΝ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ *Podarcis* ΣΤΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ.

ΣΑΓΩΝΑΣ, Κ¹., ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ Σ², ΣΠΑΓΟΠΟΥΛΟΥ, Φ²., ΣΤΑΛΗΜΕΡΟΥ, Μ²., ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ, Ι²., ΦΟΥΦΟΥΛΟΣ, J³., ΠΑΦΙΛΗΣ, Π^{3,4}. ΚΑΙ Ε. Δ. ΒΑΛΑΚΟΣ¹

Τα αναπαραγωγικά χαρακτηριστικά των σαυρών παρουσιάζουν μια ποικιλομορφία ανάμεσα στα διάφορα είδη και εξαρτώνται από μορφολογικούς, περιβαλλοντικούς και γενετικούς παράγοντες. Τα αποτελέσματα της αναπαραγωγικής στρατηγικής ενός είδους, αντικατοπτρίζονται στη βιωσιμότητα των νεογέννητων. Η φυσική επιλογή θα ευνοήσει τα νεογέννητα που το μέγεθος τους οδηγεί σε μεγαλύτερη βιωσιμότητα.

Στις σαύρες του γένους *Podarcis* που εξαπλώνονται στο κεντρικό Αιγαίο, έχουν καταγραφεί δύο διαφορετικές αναπαραγωγικές στρατηγικές. Οι στενά φυλογενετικά συνδεδεμένες ενδημικές σαύρες της Μήλου (*Podarcis milensis*) και της Σκύρου (*Podarcis gaigeae*), έχουν μια παρατεταμένη αναπαραγωγική περίοδο που ξεκινά νωρίς την άνοιξη και μπορεί να υπερβεί τις δύο γέννες, ενώ το μέγεθος της γέννας δεν ξεπερνά τα 3 αυγά. Η αιγαιοσαύρα (*Podarcis erhardii*) αντίθετα, παρουσιάζει πιο περιορισμένη αναπαραγωγική περίοδο χωρίς να υπερβαίνει τις 2 γέννες, ενώ το μέγεθος της γέννας συνήθως ξεπερνά τα 3 αυγά. Οι παραπάνω διαφορές ως προς την αναπαραγωγική συμπεριφορά δεν μπορούν να αποδοθούν σε εξωγενείς παράγοντες καθώς και τα τρία είδη υπόκεινται σχεδόν στις ίδιες περιβαλλοντικές συνθήκες. Στην παρούσα εργασία αποπειραθήκαμε να συσχετίσουμε τα χαρακτηριστικά των δύο διαφορετικών αναπαραγωγικών στρατηγικών με το μέγεθος των νεογέννητων. Επιπλέον η παραπάνω προσέγγιση πραγματοποιήθηκε και σε αλλοπάτριους πληθυσμούς της *P. erhardii*, ώστε να εξεταστεί εάν υπάρχουν ενδοειδικές διαφοροποιήσεις. Πραγματοποιήθηκε συστηματική καταγραφή των νεογέννητων (μήκος κορμού μέχρι 3 εκατοστά) σε οικοσυστήματα της Μήλου, της Νάξου, της Άνδρου, της Τήνου και της Σκύρου, με δειγματοληψίες κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου. Επιπλέον μελετήθηκαν τα αναπαραγωγικά χαρακτηριστικά των εξεταζόμενων taxa από τους παραπάνω πληθυσμούς. Η συσχέτιση έδειξε οι παρατηρούμενες διαφορές οφείλονται μάλλον στη φυλογενετική ιστορία των εξεταζόμενων taxa και λιγότερο σε εμφανείς περιβαλλοντικούς παράγοντες.

¹Τομέας Φυσιολογίας Ζώων και Ανθρώπου, Τμήμα Βιολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθήνας, Πανεπιστημιούπολη, Ιλίσσια, 157-84, Αθήνα

² Τομέας Ζωολογίας και Θαλάσσιας Βιολογίας, Τμήμα Βιολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθήνας, Πανεπιστημιούπολη, Ιλίσσια, 157-84, Αθήνα

³School of Natural Resources and Environment, Dana Building, 430 East University, University of Michigan, Ann Arbor, MI 48109-1115, USA

⁴Modern Greek Program, Department of Classical Studies, 2160 Angell Hall, 435 S. State, University of Michigan, Ann Arbor, MI 48109-1115, USA